

This is a self-archived version of an original article. This version may differ from the original in pagination and typographic details.

Author(s): Kronlund, Anna; Kaarkoski, Miina; Häkkinen, Teemu

Title: Mitä odottaa uuden europarlamentin ulkopoliitikalta?

Year: 2019

Version: Published version

Copyright: © Kirjoittajat & Valtiotieteellinen yhdistys, 2019.

Rights: CC BY 4.0

Rights url: <https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>

Please cite the original version:

Kronlund, A., Kaarkoski, M., & Häkkinen, T. (2019, 25.5.2019). Mitä odottaa uuden europarlamentin ulkopoliitikalta?. *Politiikasta*. <https://politiikasta.fi/mita-odottaa-uuden-europarlamentin-ulkopoliitikalta/>

Mikä? Arkisto Juttusarjat Videot Tapahtumat Podcastit Toimitus

Kirjoittajat Poliitiikasta kouluissa [Suomi](#)

MITÄ ODOTTAA UUDEN EUROPARLAMENTIN ULKOPOLITIIKALTA?

25.5.2019

📅 25.5.2019 👤 POLIITIKASTA 📁 ANNA KRONLUND, ARTIKKELIT, MIINA KAARKOSKI, TEEMU HÄKKINEN 💬 0

Lukuaika: 5 min.

Euroopan unionin on määriteltävä roolinsa ja yhtenäinen politiikkansa yhä monimutkaisemmassa maailmassa. Transatlanttisten suhteiden tulevaisuus, brexitin vaikutus EU:n ulko- ja turvallisuuspolitiikkaan ja vastaaminen globaaleihin kysymyksiin kuten ilmastonmuutokseen ovat tulevankin EU:n parlamentin agendalla.

Eduskuntavaalien yhteydessä esiin nousi ulko- ja turvallisuuspoliittisen keskustelun näkymättömyys vaalikeskusteluissa. Näkymättömyyden on katsottu johtuvan pitkälti siitä, että turvallisuuspolitiikka ei ole äänestäjille keskeinen vaaliteema.

Ulko- ja turvallisuuspoliittisten aiheiden painoarvoa vaaliteemana olisi syytä kuitenkin tarkastella kriittisemmin, sillä ulko- ja sisäpolitiikan välinen rajapinta on nykyisellään häilyvä ja monet ulkopoliitiikan aiheet näkyvät sisäpoliittisessa päätöksenteossa. Lisäksi monet globaalit kysymykset kuten terrorismin torjunta sekä ilmastonmuutoksen ehkäisy vaativat monenkeskistä kansainvälistä yhteistyötä.

Näistä syistä nyt eurovaalien kohdalla on syytä pohtia tarkemmin, minkälainen rooli EU:lla ja erityisesti sen parlamentilla on muuttuvassa maailmassa.

Anna Kronlund

FT Anna Kronlund on tutkijatohtori Jyväskylän yliopistossa.

Miina Kaarkoski

FT Miina Kaarkoski on tutkijatohtori Jyväskylän yliopistossa.

Teemu Häkkinen

FT Teemu Häkkinen on tutkijatohtori Jyväskylän yliopistossa.

Selaa arkistoa

Arviot
demokratia
Euroopan unioni
Venäjä
populismi
Suomi
Retoriikka
Turvallisuuspolitiikka
Tutkimus
Yhdysvallat
Yliopisto
Maahanmuutto
Media
Terrorismi
Tasa-arvo
Eurooppa
ilmastonmuutos
Vaalianalyysit
Ukrainan kriisi
Ranska

Tulevat tapahtumat

Euroopan parlamentin rooli ulkopoliitikassa muistuttaa yleisesti parlamentteja ulkosuhteissa: valta on usein suhteellista eikä aina niin näkyvää.

Euroopan parlamentin rooli ulkopoliitikassa muistuttaa yleisesti parlamentteja ulkosuhteissa: valta on usein suhteellista eikä aina niin näkyvää.

Europarlamentilla on silti sanavaltaa erityisesti ulko- ja turvallisuuspolitiikan suuntaviivojen päättämisessä.

EU:n tavoitteena on selkeästi ollut kansainvälisen järjestelmän ja normien ylläpitäminen. Samalla se on pyrkinyt kehittämään ”**omaa suurvaltapolitiittista identiteettiään**”.

Jännitteitä yhteisten ulko- ja turvallisuuspolitiikan suuntaviivojen muodostamiseen on tuonut se, että EU:n jäsenmaiden ulko- ja turvallisuuspoliittiset intressit sekä kansalliset traditiot eroavat toisistaan.

Transatlanttisten suhteiden nykytila ja tulevaisuus

Tutkimuskeskus Pew Research Center teki vuonna 2018 **kyselyn** transatlanttisille vaikuttajille. Sen mukaan suurin haaste transatlanttisille suhteille tulee olemaan talous. Amerikkalaiset vastaajat näkivät transatlanttisten suhteiden ensisijaisena hyötynä turvallisuuden (ei-terrorismin), kun taas eurooppalaisilla vastaajilla ensisijaisina hyötynä korostuivat talous ja kauppa.

Transatlanttisten suhteiden nykytila on herättänyt keskustelua myös EU:n parlamentissa, jossa ulkoasiainvaliokunta on selvittänyt asiaa. Vuonna 2018 **Federica Mogherini**, EU:n ulkosuhteiden ja turvallisuuspolitiikan korkea edustaja, kuvaili nykyistä tilannetta **toteamalla** parlamentissa, miten ”ei ole salaisuus, että meillä (EU:lla ja Yhdysvalloilla) on yksi keskeinen ristiriita, joka koskee multilateralismia ja koko ideaa globaalin hallinnan järjestelmästä.”

EU:n on nähty olevan tilanteessa, jossa sen tulee seistä vahvemmin omilla jaloillaan.

Jo transatlanttisen suhteen kannalta katsottuna EU:n onkin nähty olevan tilanteessa, jossa sen tulee seistä vahvemmin omilla jaloillaan. Monet jäsenmaat tai erilaiset yhteisöt ovat toivoneet EU:sta myös kansainvälisen ilmastopoliitiikan veturia, kansainvälisen sääntöpohjaisen maailmanjärjestyksen ja siihen liittyvien arvojen puolestapuhujaa sekä diplomatian ja kehitysavun esimerkin näyttäjää. ”Pehmeän vallan” lisäksi unioni on kehittänyt ulko- ja turvallisuuspolitiikkaansa muun muassa **PESCO-yhteistyön** ja EU:n ja Naton **välisten suhteiden** kautta.

Mogherini on viitannut myös Euroopan parlamentin tärkeään rooliin Yhdysvaltojen ja EU:n suhteiden ylläpitämisessä, mikä **ilmenee** Yhdysvaltojen kongressin ja Euroopan parlamentin keskinäisenä dialogina. EU:n ja Yhdysvaltojen kannat ovat eronneet toisistaan viime aikoina esimerkiksi Pariisin ilmastopöytäkirjan ja Iranin ydinasesopimuksen suhteen.

EU:n parlamentin **mukaan** EU:n suhde Yhdysvaltoihin edelleen perustuu yhteisiin, jaettuihin arvoihin, kuten demokratiaan, oikeusvaltioperiaatteeseen ja ihmisoikeuksien kunnioittamiseen. Samaan aikaan **nostetaan** esille kysymys, onko transatlanttisilla suhteilla yhä samanlainen merkitys Yhdysvalloille kuin historiallisesti on ollut. Lisäksi korostetaan konkreettisesti alueita, joilla yhteistyötä voitaisiin lisätä, ja että monimutkaisessa ja moninapaisessa maailmassa sekä EU:lla että Yhdysvalloilla on edelleen roolinsa yhteisten arvojen ylläpitäjänä.

Onko liberaali demokratia henkitorissaan?

toukokuu 28 | 16:00–18:00

Näytä kaikki Tapahtumat

Uusimmat podcastit

”Suomalainen GCM-keskustelu: Esim...
MIKKO RÄKKÖLÄINEN JA MILLA VAHA

1. ”Suomalainen GCM-keskustelu: E...	13:36
2. ”Maakuntavuudistus ja vahvan valt...	10:14
3. ”Naispopulistien politiikkaa – 6.9.2...	9:14
4. ”Demokratian hauras sydän – 1.9...	13:31
5. ”Mauno Koiviston kiistanalainen ...	20:42

Kaikki julkaistut podcastimme löytyvät [omalta sivultaan](#).

Niin historiallisessa kuin nykyisessä keskustelussa transatlanttisista suhteista Yhdysvaltojen ja EU:n välillä on nähtävissä eri sävyjä. Niitä ilmentävät niin liittolaissuhteet kuin näkemuserot ulko- ja turvallisuuspolitiikasta, Natosta, taloudesta ja kaupasta, kansainvälisten sopimusten ja instituutioiden arvosta ja roolista sekä esimerkiksi toisen maailmansodan jälkeisen liberaalin maailmanjärjestyksen tulevaisuudesta.

Brexitin vaikutus ulko- ja turvallisuuspolitiikkaan?

Brexit ei kyseenalaista kansainvälistä sääntöpohjaista yhteistyötä. Kaikki muu onkin sitten edelleen epäselvää.

Britannian EU-eroa on siirretty eteenpäin, eikä tällä hetkellä ole edelleenkään näkyvissä poliittista konsensusta, joka riittäisi erosopimuksen saavuttamiseen. Jäsenyyden pitkittyminen tarkoittaa myös Britanniassa eurovaaleja, joissa **Nigel Farage** uusi brexit-puolue tulee galluputkimusten perusteella olemaan selvä voittaja.

Nationalistisiin tavoitteisiin nojaavien populistien ennakoitu rynnistys parlamenttiin eurovaaleissa kuitenkin hankaloittaa sen kykyä seisoa omilla jaloillaan ulko- ja turvallisuuspolitiikassa. Parlamentaarisin ulkopoliitiikan potentiaalisiksi heikkouksiksi voidaan luetella esimerkiksi päätöksenteon hitaus ja kyvyttömyys saavuttaa sopu hankalissa aiheissa.

Jatkossa EU:n parlamentissa erottuu todennäköisesti kolme keskeistä poliittista ryhmää, joiden voimasuhteet selviävät toukokuun lopussa. Nämä poliittiset ryhmät, siis vasemmisto, keskustaoikeisto ja oikeistopopulistit saattavat myös jäädä toisiaan tasapainottavaan valtiolanteeseen, jossa erityisesti keskustaoikeiston ja oikeistopopulistien välinen yhteys saattaa vahvistua.

Brexitin jälkeiselle yhteistyölle on löydettävissä luontevia yhteisiä säveliä mutta myös jakavia kysymyksiä.

Monet EU:n kannalta keskeiset ulko- ja turvallisuuspoliittiset teemat ovat keskeisiä myös Britannialle. Brexitin jälkeiselle yhteistyölle on löydettävissä luontevia yhteisiä säveliä mutta myös jakavia kysymyksiä.

Brexit ja sen jälkiseuraukset tulevat jatkossakin työllistämään EU:n virkamiesten ja poliittisten päättäjien toimintaa enemmän kuin olisi suotavaa. Ehkä olennaisimmat kysymykset jatkossa ovatkin, mihin kaikkeen on aikaa ja poliittista pääomaa ryhtyä ja miten Euroopan parlamentin ja toisaalta Euroopan komission suhde voi kehittyä.

Carnegie Europe -ajatushautomon tutkija **Stefan Lehnen** mukaan Euroopan parlamentin vahvistunut päätöksenteko on edelleen sidoksissa kansallisten vaalien tuloksiin. Siten parlamenttiin ei ole kyennyt muodostumaan todellista ylikansallista paneurooppalaista demokratian foorumia.

Kansallisten vaalien vaikutuksesta on vaikea päästä irti, ja nyt käytävät eurovaalit alleviivaavat tätä tilannetta. Monet kansalliset populistipuolueet eivät niinkään halua maansa eroavan EU:sta tai hajottaa EU:ta, vaan ne painottavat kansallisen roolin vahvistamista.

Myös jäsenmaiden hallituksilla on jatkossakin intressi vahvistaa yhtä aikaa niin kansallisista tarpeista ponnistavaa politiikkaa kuin pyrkiä säilyttämään ja luomaan EU:sta mahdollisimman yhtenäistä toimijaa. Ulko- ja turvallisuuspoliittisten teemojen ja kansallismielisyyden vahvistumisen suhdetta

kuvaa Itävallan vapauspuolueen FPÖ:n johtajiston äskettäinen Venäjään liittynyt skandaali, joka on **nostanut** populistien suopeat Venäjä-suhteet uudelleen tikunnokkaan.

Europarlamentissa populistiryhmillä saattaa silti olla houkutusta yhtäältä kansallisen suvereenisuuden painottamisen ja toisaalta taloudellisten intressien vuoksi ajaa jatkossakin suopeaa suhtautumista Venäjään.

Europarlamentin vastuu ilmastotoimista

Tulevan europarlamentin aikana unionin ulkopoliitikkaan liittyvät keskeiset haasteet tulevat varmasti konkretisoitumaan erityisesti ilmastopoliitikassa. EU:lla ei ole varaa pakoilla vastuutaan ilmastomuutoksen hillitsemisessä, sillä se kuuluu maailman suurimpien saastuttajien joukkoon Yhdysvaltojen ja Kiinan ohella. Kansalliset intressit näkyvät kuitenkin tässäkin.

Euroopan parlamentti on tärkeä ilmastopoliittinen arena ja toimija, koska kaikki lainsäädäntö unionissa sekä EU:n kansainväliset sitoumukset edellyttävät parlamentin hyväksynnän. Europarlamentin tehtävänä lähivuosina onkin jämäkästi määrittää niin unionin asema kansainvälisessä ilmastoregiimissä kuin konkreettiset toimet päästöjen vähentämiseksi omalla alueellaan.

Europarlamentti on tärkeä ilmastopoliittinen toimija, koska kaikki lainsäädäntö unionissa sekä EU:n kansainväliset sitoumukset edellyttävät parlamentin hyväksynnän.

Erityisesti nuorempi äänestäjäkunta kohdistaa ehdokkasiin huomattavia odotuksia ilmastoasioissa. Äänestyspäätöksissä europarlamentaarikoilla on väljemmän ryhmäkurin ansiosta jossakin määrin enemmän liikkumavaraa kuin kansallisen tason parlamenteissa. Tulevan parlamentin asemoitumiseen ilmastoasioissa vaikuttaa kuitenkin suuresti se, millaisiksi parlamentin poliittisten ryhmittymien voimasuhteet muodostuvat.

Voimasuhteet näkyvät todennäköisesti esimerkiksi siinä, millaiseen asemaan erityisesti poliittista vasemmistoa puhuttelevat ajatukset **eurooppalaisesta Green New Dealista** nousevat.

Globaalin johtajuuden näkökulmasta merkittävää on, miten parlamentti tulee asemoitumaan siihen, tulisiko EU:n kiristää päästövähennystavoitteitaan, vaikka Kiina ja Yhdysvallat eivät toimisi samoin. Kielteinen kanta on saanut kannatusta esimerkiksi Suomessa perussuomalaisilta, mutta linjauksen noudattaminen sotii samalla vastaan EU:n tavoitetta olla kansainvälinen ilmastojohtaja. Globaalin johtajan olisi kyettävä näyttämään esimerkkiä ja asettamaan rimansa korkealle.

Globaalin johtajan olisi kyettävä näyttämään esimerkkiä ja asettamaan rimansa korkealle.

EU:n ulko- ja turvallisuuspolitiikkaan kuuluva yksinäisyyden ideaali joutuu koetukselle tulevissa kansainvälisissä ilmastoneuvotteluissa. Siksi parlamentin ilmastopoliittisilla päätöksillä ja linjauksilla on merkitystä EU:n uskottavuuden kannalta.

EU:n parlamentti joutuu myös ottamaan kantaa konkreettisiin, kansalaisten arkielämään vaikuttaviin kysymyksiin. Esimerkiksi unionin laajuinen lentovero ja polttomoottoriautojen myyntikielto seuraavan vuosikymmenen kuluessa ovat puhuttaneet eurovaaliehdokkaita.

Ristiriitaisia näkemyksiä on aiheuttanut myös kysymys siitä, pitäisikö EU:n maatalousteissa huomioida maatalouden ilmastovaikutukset. Lisäksi vaalikeskusteluissa on kiistely EU:lle kaavailusta ympäristöperusteisesta tullijärjestelmästä, jossa suuripäästöisille tuontitavaroille pantaisiin korkeammat tullit.

Parlamentin merkitys korostuu siinäkin, että se toimii foorumina Euroopan laajuiselle debatille ilmastoasioissa ja tuo yhteen eri jäsenmaiden ja poliittisten ryhmittymien intressit. Poliittinen kielenkäyttö on keskiössä päätöksistä ja linjauksista keskusteltaessa, ja siitä voisi avautua parlamentaarisille mahdollisuudet edelleen korostaa ilmastoasioiden tärkeyttä.

Mediassa on ilmennyt pyrkimyksiä arvioida uudelleen terminologiaa, jolla ilmastoasioista kirjoitetaan ja viestitään. Esimerkiksi *The Guardian* [teki](#) vastikään linjauksen suosia selvästi ilmastotoimien kiireellisyyttä ja kohtalokkuutta painottavia käsitteitä, kuten ilmastokriisiä ilmastomuutoksen sijaan. Tulevalla europarlamentilla on myös käsitteellisen määrittelyn kautta mahdollisuus vaikuttaa siihen, millaiseksi EU:n ilmastopoliittinen toimijuus lähitulevaisuudessa tulee asettumaan.

Kaiken kaikkiaan uudelle europarlamentin kokoonpanolle asettuu hurjia paineita, joihin ei ole helppoa vastata. Se on kuitenkin selvää, että parlamentin ulko- ja turvallisuuspolitiikalla tulee olemaan huomattavaa merkitystä jo lähivuosina.

Suomen tulevalle EU:n puheenjohtajuuskaudelle osuu seuraava YK:n ilmastokokous, jolloin EU:lla on tilaisuus profiloitua ilmastopoliittiseksi toimijaksi. Puheenjohtajana Suomi huolehtii myös EU:n agendan toteutumisesta ja jäsenmaiden välisestä yhteistyöstä.

Kun hallitusneuvottelut ovat kesken, Suomi ei [ole](#) vielä julkaissut omia prioriteettejaan puheenjohtajuuskaudelleen. Suomen puheenjohtajuuskauden sivuilla korostetaan kuitenkin puheenjohtajamaan roolia yhtenäisyyden luomisessa. Suomi [pääsee](#) ensimmäisenä toteuttamaan parhaillaan valmisteilla olevaa EU:n strategista agenda-a vuosille 2019–2024.

YTT Anna Kronlund on tutkijatohtori Jyväskylän yliopistossa. FT Teemu Häkkinen on tutkijatohtori Jyväskylän yliopistossa. FT Miina Kaarkoski on tutkijatohtori Jyväskylän yliopistossa

Jaa tämä:

Lue myös nämä:

[Imperiumin vastaisuus?](#)
30.3.2019

[Strategisen ennakkoinnin raportti – Miten Euroopan unioni luo ja muokkaa tulevaisuutta?](#)
21.5.2019

[Suomen rajahallinnon muutokset EU:n aikana](#)
11.10.2018

EUROOPAN UNIONI, EUROPARLAMENTTIVAALIT 2019, ULKOPOLIITIIKKA

Jätä kommentti

Sähköpostiosoitettasi ei julkaista.

Kommentti

Nimi *

Sähköposti *

Verkkosivu

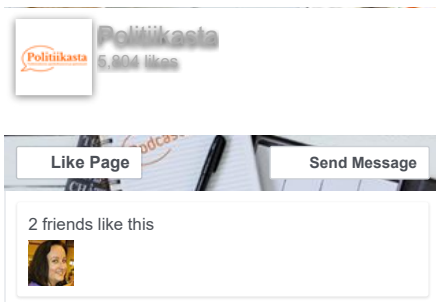
Tallenna nimeni, sähköpostiosoitteeni ja verkkosivusto tällä selaimella.

Ilmoita sähköpostilla tulevista kommentteista.

Ilmoita sähköpostilla uusista postauksista.

Lähetä kommentti

Seuraa meitä Facebookissa

Facebook page preview for Poliitikasta. The page shows the profile picture, name 'Poliitikasta', and a post with the text '2 friends like this' and a small profile picture of a woman. Buttons for 'Like Page' and 'Send Message' are visible.

Seuraa meitä Twitterissä

Twitter tweet from Poliitikasta (@Poliitikasta_fi). The tweet text reads: "Transatlanttiset suhteet, brexitin vaikutukset ja suuret globaalit kysymykset, etenkin ilmastonmuutos, ovat tulevan europarlamentin ulkopoliittisella agendalla. #EUvaalit2019 poliitikasta.fi/mita-odottaa-u...". The tweet is dated 25. toukok. 2019. Below the tweet are icons for liking and retweeting, and a link to 'Upota' (Quote) and 'Näytä Twitterissä' (Show on Twitter).

Meistä

- [Etusivu](#)
- [Mikä?](#)
- [Arkisto](#)
- [Videot](#)
- [Tapahtumat](#)
- [Podcastit](#)
- [Toimitus](#)
- [Kirjoittajat](#)
- [Poliitikasta kouluissa](#)
- [Terms & Privacy Policy](#)

Seuraa meitä

@ Poliitikasta.fi ISSN 2323-7090